

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Ivany Klimešové a JUDr. Zuzany Sváčkové v právní věci žalobce: **Daniel K.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Petrem Švadlenou, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti** se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení **350.000,- Kč s přísl.**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24.11.2009 č.j. 22C 68/2008-86

t a k t o :

- I. Odvolací řízení o odvolání žalobce proti vyhovujícímu výroku a zamítavému výroku ohledně příslušenství rozsudku soudu I. stupně se zastavuje.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku o věci samé ohledně 288.500,- Kč s přísl. **p o t v r z u j e .**
- III. Dále se rozsudek v zamítavém výroku o věci samé **m ě n í** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 42.000,- Kč s 10,50 % úrokem z prodlení ročně od 7.9.2008 do 31.12.2008, s 9,25 % úrokem z prodlení

ročně od 1.1.2009 do 30.6.2009, s 8,50 % úrokem z prodlení ročně od 1.7.2009 do 31.12.2009, s 8 % úrokem z prodlení ročně od 1.1.2010 do 13.5.2010 a od 14.5.2010 do zaplacení s úrokem z prodlení ve výši, odpovídající v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace ČNB, platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí, do tří dnů od právní moci rozsudku.

- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 50.628,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Petra Švadleny.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem uznal soud I. stupně žalovaného povinným zaplatit žalobci 19.500,- Kč s příslušenstvím od 7.9.2008 a náhradu nákladů řízení ve výši 19.350,- Kč a ohledně 330.500,- Kč s přísl. a příslušenství z částky 19.500,- Kč od 14.3.2008 do 6.9.2008 žalobu zamítl. Žalobce se domáhal celkem 350.000,- Kč s přísl. z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu na podkladě § 31a zák.č. 82/98 Sb., jež mu měla vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí a nesprávného úředního postupu v trestním řízení, vedeném proti němu na základě usnesení PČR ze dne 31.7.2002 a ukončeném zprošťujícím rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 1T 4/2006-2394, který nabyt po zamítnutí odvolání státní zástupkyně Vrchním soudem v Praze právní moci dne 17.9.2007.

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že trestní stíhání žalobce pro trestný čin podvodu spáchaný formou spolupachatelství podle 89 odst. 3 k § 250 odst. 1, 4 tr. zákona bylo zahájeno usnesením PČR ze dne 31.7.2002 a skončilo zproštěním obžaloby rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 1T 4/2006-2394 ze dne 16.2.2007 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze 6To 31/2007 ze dne 17.9.2007, jímž bylo zamítnuto odvolání státní zástupkyně, který nabyt právní moci 17.9.2007. Konstatoval, že řízení trvalo 5 let a jeden a půl měsíce, bylo obtížné a složité, v přípravném řízení bylo vyslechnuto 50 svědků, spis obsahuje 2.500 stran, ve věci bylo nutno vypracovat znalecký posudek a vyhodnotit stovky listin. Dospěl k závěru, že orgány činné v trestním

řízení postupovaly v řízení koncentrovaně a bez průtahů s výjimkou doby od 6.11.2002, kdy byla přibrána znalkyně Ing. Marková, jejíž posudek byl ve věci nepoužitelný, do 21.6.2004, kdy byl přibrán znalec Ing. Michálek, a v tomto období zjistil ve věci průtah v trvání 19 měsíců a 2 týdnů.

Nárok žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou nezákonným rozhodnutím o trestním stíhání žalobce, které skončilo zprošťujícím rozsudkem, shledal soud I. stupně nedůvodným. Konstatoval, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno v roce 2002 před účinností novely zák.č. 82/98 Sb. zák.č. 160/2006 Sb. a na nemajetkovou újmu, vzniklou nezákonným rozhodnutím, nelze vztáhnout retroaktivní působnost novely podle jejího přechodného ustanovení čl. II. Nemajetková újma žalobci pak vznikla účinností vydaného rozhodnutí o jeho zahájení trestního stíhání a ke dni účinnosti zákona č. 160/2006 Sb. pouze přetrvávala.

Nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 zák.č. 82/98 Sb., shledal soud I. stupně co do základu opodstatněným s ohledem na zjištěný průtah v řízení, k němuž žalobce nepřispěl. Dovodil současně, že za nesprávný úřední postup nelze považovat postup státní zástupkyně v řízení (jíž konkrétně žalobce vytýkal, že nezastavila jeho trestní stíhání na základě zjištění ze znaleckého posudku a že proti rozsudku podala odvolání) v rámci jejích procesních práv. Vyšel poté z "konstantně judikované" základní sazby 12.000,- Kč za rok průtahů v řízení. Vzhledem k významu věci pro žalobce při hrozbě vysokého trestu (až 12 let odnětí svobody) zvýšil tuto sazbu o 20 %, naopak ji o stejnou procentní míru opět snížil s ohledem na složitost věci. Konstatoval současně, že tvrzení žalobce o nenavratitelném porušení jeho sociálních, morálních, citových a kulturních vazeb, profesní cti a dobré pověsti nebylo v řízení prokázáno. Žalobce žije se svojí ženou v novém domě, mají nově narozené dítě, po celou dobu trestního stíhání měl zaměstnání a z výpovědi svědků Š., M., K. vyplynulo, že nedošlo ani ke ztrátě jeho přátelských vztahů. Ohledně profesních vztahů žalobce vyšel soud I. stupně ze zjištění, že žalobce sám požádal o rozvázání pracovního poměru dohodou ke společnosti xxx ke dni 31.3.2004, kde působil jako vedoucí referent nákupu, jeho pracovní poměr ke společnosti xxx a.s. byl zrušen ve zkušební době dne 3.6.2004 a podle výpovědi jeho současného zaměstnavatele svědka K. byl do zaměstnání u jeho společnosti přijat bez obtíží na manažerskou pozici ředitele nákupu řeziva, kde působil do přelomu roku 2008/2009, poté byl jmenován hlavním šéfem nákupu a v roce 2009 generálním ředitelem společnosti, přičemž tuto funkci zastával původně svědek do doby vyřešení trestního stíhání žalobce. K tomu soud I. stupně poznamenal, že trestní stíhání žalobce skončilo v roce 2007, nelze tedy věřit tvrzení, že jeho povýšení do nejvyšší manažerské pozice bylo vázáno na ukončení tohoto stíhání, neboť k němu došlo se značným časovým odstupem. Zdůraznil, že žalobce bez jakýchkoliv problémů přešel do nového zaměstnání, kde mu byla svěřena

manažerská funkce v podstatě identická s funkcí v původním zaměstnání a trestní stíhání mu nezabránilo v profesním růstu. Náprava narušení jeho dobré pověsti je dána zprošťujícím rozsudkem i omluvou žalovaného. V rovině tvrzení zůstala i argumentace žalobce, že byl v důsledku trestního stíhání nucen upustit od plánování společné budoucnosti s manželkou a odložit početí nového potomka, k němuž ke konci trestního stíhání došlo a rodina si pořídila nový byt.

Na základě těchto závěrů soud I. stupně žalobě vyhověl co do částky 19.500,- Kč, představující zadostiučinění za dobu zjištěného průtahu v trestním řízení s úrokem z prodlení od 7.9.2008 po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty, dané žalovanému k uspokojení nároku žalobce, uplatněného dne 6.3.2008, a ve zbytku žalobu zamítl. Náhradu nákladů řízení přiznal žalobci s poukazem na to, že výše zadostiučinění závisela na úvaze soudu.

Proti tomuto rozsudku v celém jeho rozsahu podal žalobce včasné odvolání, odvolání do vyhovujícího výroku a zamítavého výroku o příslušenství však vzal následně zpět a setrval na odvolání proti zamítavému výroku ohledně 330.500,- Kč s přísl. Poukazoval na odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. g), e), c, a a) o.s.ř. a nesouhlasil zejména se závěrem soudu I. stupně o nemožnosti odškodnění nemajetkové újmy, způsobené mu nezákonným rozhodnutím. Zdůraznil, že nezákonnost rozhodnutí o zahájení jeho trestního stíhání byla deklarována až právní mocí zprošťujícího rozsudku dne 17.9.2007 a ke dni nabytí účinnosti § 31a zák.č. 82/98 Sb. jeho nemajetková újma trvala. V této souvislosti poukázal též na závěry nálezu Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1191/08 k nerovnosti podmínek uplatnění práva na zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle čl. II zák.č. 160/2006 Sb. znevýhodňujícího subjekty, jimž vznikla imateriální újma nezákonným rozhodnutím, a k nesprávnosti postupu obecných soudů při posuzování nároku na náhradu za tuto újmu jako nároku vyplývajícího z ochrany osobnosti. Soud I. stupně měl nicméně i při svém závěru o nemožnosti aplikace § 31a zák.č. 82/98 Sb. na jeho uvedený nárok předložit věc Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o své věcné nepříslušnosti. Dále odvolatel namítl, že nesprávným úředním postupem byl samotný postup orgánů činných v trestním řízení, zejména státní zástupkyně, v předmětném řízení, neboť skutková zjištění ve věci nesvědčila ani pro vydání rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, na základě závěrů znaleckého posudku Ing. Michálka ze dne 25.8.2004 pak bylo možno jeho trestní stíhání ukončit a výslechy svědků a další pokračování v trestním řízení nebylo účelné a bylo v rozporu s § 2 trestního řádu. Nesprávný úřední postup v řízení, jímž byl způsoben průtah v době od 24.8.2004 do 17.9.2007, pak spočívá i v nezastavení trestního stíhání a podání obžaloby a odvolání proti zprošťujícímu rozsudku. Odvolatel dále soudu I. stupně vytkl, že z odůvodnění rozsudku není zřejmé, jak byla ve smyslu § 31a odst. 3 zák.č. 82/98 Sb. určena částka 12.000,- Kč za 1 rok průtahu v trestním řízení, jakož i procentní ohodnocení složitosti věci a jejího významu pro žalobce a nesouhlasil ani s posouzením rozsahu jeho nemajetkové

újmy. K tomu uvedl, že jde o nematnou újmu ve vnitřní sféře osoby, jež je ze své podstaty neprokazatelnou, neboť jde o vnitřní stav osoby, který by nenastal při přirozeném běhu věci. Nemajetková újma spočívá v žalobcově omezení možnosti rozvíjet mezilidské vztahy a svou osobnost. Z jeho výpovědi vyplývá porušení sociokulturních vazeb v rámci jeho soukromého života i negativní promítnutí trestního stíhání do jeho profesní kariéry. V důsledku trestního stíhání změnil zaměstnání a z výpovědi svědka K. plyne, že jeho kariérní růst nepostupoval tak, jak by postupoval, kdyby k němu nedošlo. Trestní stíhání se negativně projevilo i v rodinném životě žalobce, mezi ním a manželkou docházelo k neshodám, odkládali početí dítěte a museli změnit plány ohledně svého soužití. Odvolatel napadl výslovně i výrok o náhradě nákladů řízení s poukazem na to, že mu nebyla přiznána náhrada za promeškaný čas advokáta v souvislosti s třemi ústními jednáními (6 x 30 minut po 100,- Kč), ačkoliv ji uplatnil. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že jeho žalobě zcela vyhová, případně, aby jej zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení nebo ji postoupil věcně příslušnému soudu.

Odvolací soud na základě částečného zpětvzetí odvolání podle § 207 odst. 2 o.s.ř. zastavil pro nedostatek podmínek odvolacího řízení o odvolání žalobce proti vyhovujícímu výroku a zamítavému výroku ohledně příslušenství rozsudku soudu I. stupně. Přezkoumal poté zamítavý výrok rozsudku v rozsahu, daném § 212 a § 212a o.s.ř. ve znění, účinném do 30.6.2009 (čl. II, odst. 10 zák.č. 7/2009 Sb.) a odvolání shledal opodstatněným jen zčásti.

Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu I. stupně o nemožnosti odškodnění nemajetkové újmy, způsobené žalobci v důsledku rozhodnutí o zahájení trestního stíhání ze dne 31.7.2002, které je nutno vzhledem ke zproštění žalobce obžaloby považovat za nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 7 odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. Žalobce případně zdůraznil, že nemajetková újma, vzniklá tímto rozhodnutím, trvala ke dni pravomocného skončení trestního řízení dne 17.9.2007, tedy poté, co nabyl účinnosti zák.č. 160/2006 Sb. (27.4.2006), jímž byla do zákona č. 82/98 Sb. včleněna úprava zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Soud I. stupně mimo to neakcentoval závěry nálezu Ústavního soudu č. II.ÚS 1191/08, na který žalobce poukázal, a v němž tento soud ohledně nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou nezákonným rozhodnutím před účinností zák.č. 160/2006 Sb., dovedl, že je namístě postupovat podle § 31a zák.č. 82/98 Sb. při konstatování nerespektování požadavku poskytnutí rovných práv ve smyslu čl. 1 a 3 LZPS a neodůvodněného znevýhodnění subjektů, jímž vznikla imateriální újma nezákonným rozhodnutím, oproti těm, jímž vznikla nesprávným úředním postupem, přechodným ustanovením článku II zák. 160/2006 Sb.

Z uvedeného vyplývá, že při ústavně konformním výkladu čl. II zák.č. 106/2006 Sb. je nutno na nárok žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou

újmu, způsobenou nezákonným rozhodnutím ze dne 31.7.2002 (i s odhlédnutím od skutečnosti, že tato újma v době účinnosti zák.č. 106/2006 Sb. trvala), aplikovat § 31a zák.č.82/98 Sb. Odvolací soud se dále ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že ve shora označeném trestním řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věta druhá zák.č. 82/98 Sb. průtahem v řízení v době od 6.11.2002 do 21.6.2004 mezi vypracováním znaleckých posudků a že jinak byl postup orgánů činných v trestním řízení plynulý. Ztotožňuje se plně i s jeho závěrem, že za nesprávný úřední postup v řízení nelze považovat procesní postup těchto orgánů. Nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 zákona č. 82/98 Sb. je nutno rozumět porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti a nelze jej dovozovat ze zvoleného postupu v mezích těchto pravidel (v daném případě trestního řádu), jakkoliv se žalobci mohl jevit neúčelným. Žalobci ovšem v rámci daného trestního řízení z logiky věci vznikla jednodílná nemajetková újma, způsobená oběma uvedenými skutečnostmi, když nesprávný úřední postup v podobě uvedeného průtahu řízení se projevil v celkové délce jeho nezákonného trestního stíhání. Žalobci tak náleží zadostiučinění za nemajetkovou újmu za celou dobu trestního stíhání, trvajících od 31.7.2002 do 17.9.2007, tedy za dobu 5 let a 1 a půl měsíce.

Částka, kterou soud I. stupně vymezil za 1 rok na 12.000,- Kč se jeví zcela přiměřenou vzniklé újmě. K výhradám žalobce v tom směru, že není zřejmé, jak byla stanovena, nutno uvést, že výši zadostiučinění podle § 31a zák.č. 82/98 Sb. určuje soud volnou úvahou ve smyslu § 136 o.s.ř. podle konkrétních okolností případu s přihlédnutím k § 31a odst. 3 zák.č. 82/98 Sb. demonstrativně jmenovaným hlediskům (k tomu srov. závěry, vyjádřené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 25Cdo 1145/2009), která soud I. stupně správně uvážil. Význam trestního řízení byl pro žalobce nepochybně vysoký, neboť samotný fakt trestního stíhání je pro obviněného stresující a vyvolávající obavy ohledně jeho budoucnosti. V tomto směru lze přisvědčit žalobci, že jde především o jeho vlastní vnitřní stav a subjektivní vnímání nepříznivé životní situace, ve které se ocitl. Z tohoto důvodu je také ve věci namísto finanční odškodnění a zadostiučinění žalobce za nemajetkovou újmu, vzniklou jeho trestním stíháním, nelze vyřídít jen konstatováním porušení práva. Na druhé straně je nepochybné, že trestní stíhání se nijak výrazně neodrazilo v běžném životě žalobce, žalobce nebyl omezen na osobní svobodě, nadále pracoval v manažerské funkci a ani jeho rodinný život nebyl trestním stíháním, v jehož průběhu se mu narodilo dítě, zásadně dotčen. Za dobu trestního stíhání tak při shora uvedené úvaze náleží žalobci celkem 61.500,- Kč. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku co do částky 42.000,- Kč, zbývající k dorovnání do uvedené výše po soudem I. stupně přiznaných 19.500,- Kč s přísl., podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil a v tomto rozsahu žalobě vyhověl včetně příslušenství, náležejícího žalobci od 7.9.2008, jak již soud I. stupně správně určil, podle § 517 odst. 2 o.z. ve výši, dané § 1 vl.nař.

č. 142/94 Sb. Ve zbývajících částech odvolací soud zamítavý výrok rozsudku soudu I. stupně jako správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Podle § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. náleží žalobci náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů. Náhradu za řízení před soudem I. stupně představuje odměna advokáta ve výši 17.460,- Kč určená z punktu 62.000,- Kč podle § 3 odst. 1 vyhl.č. 484/2000 Sb., 6 paušálních náhrad jeho výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/96 Sb., náhrada za promeškaný čas na cestě k soudním jednáním za 3 x 6 půlhodin po 100,- Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) a 3 vyhl.č. 177/96 Sb., náhrada cestovních nákladů na cestu z Hradce Králové do Prahy a zpět na tři ústní jednání osobním vozidlem zn. Volkswagen ve výši 3 x 1.280,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/96 Sb. a § 1 a 4 vyhl.č. 451/2006 Sb. a 20 % DPH. Náhradu za řízení odvolací představuje odměna advokáta ve výši 14.440,- Kč z punktu 42.000,- Kč podle § 3 odst. 1 vyhl.č. 484/2000 Sb., 2 paušální náhrady jeho výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/96 Sb., náhrada za promeškaný čas na cestě k ústnímu jednáním za 6 půlhodin po 100,- Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) a 3 vyhl.č. 177/96 Sb., náhrada cestovních nákladů na cestu z Hradce Králové do Prahy a zpět na ústní jednání osobním vozidlem zn. Opel Astra ve výši 1.350,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/96 Sb. a § 1 a 4 vyhl.č. 462/2009 Sb. a 20 % DPH.

Proti výroku II. tohoto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání, podaného do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně dospěje Nejvyšší soud k závěru, že rozhodnutí má pro právní strážce zásadní význam.

Proti ostatním výrokům tohoto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 13. května 2010

JUDr. Irena S a r a l i e v o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Hradová Jana

